

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**ULAŞTIRMA HİZMETLERİ ALANI
ÇERÇEVE ÖĞRETİM PROGRAMI**

Ankara, 2011

ÖN SÖZ

Ulaştırma hizmetleri sektörünün ülke ekonomisindeki payı yüksektir. Rekabet koşullarından kazançlı çıkabilmek, ürün ve bilgi akışını hızlandırmak lojistiğin geliştirilmesiyle mümkündür.

Ülkemizde lojistik sektörünün eğitimli ara elemana ihtiyacı olduğu görülmektedir. Ulaştırma hizmetleri alanı altında lojistik eğitiminin verilmesi, sektörün eğitim ihtiyacının karşılanmasında önemli bir girişim olacaktır.

Lojistik anlayışının yerleşmesi için eğitimi önemlidir. Yapılan modül çalışmalarında dağıtım, depolama, gümrükleme, uluslararası taşımacılık konularına (hava yolu, kara yolu, deniz yolu, demir yolu, kombine taşımacılık, kargo taşımacılığı) yer verilmiştir.

Ulaştırma hizmetleri alanı programları Millî Eğitim Bakanlığında görevli uzman ve alan öğretmenleri, sektör temsilcileri, üniversiteden alan uzmanları ve meslek elemanları ile iş birliği içinde hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	1
GİRİŞ	3
SEKTÖR	4
ÖĞRETİM PROGRAMI İLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR	5
HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ	8
PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	10
PROGRAMDA YER ALAN DERSLER	11
1. ORTAK DERSLER	11
2. ALAN/DAL DERSLERİ	11
ALAN ORTAK DERSLERİ	12
MESLEKİ GELİŞİM	12
DAĞITIM	12
DEPO YÖNETİMİ	13
BİLGİSAYARDA OFİS PROGRAMLARI	13
BİLGİSAYARDA KLAVYE KULLANIMI	13
TEMEL LOJİSTİK	14
DAL DERSLERİ	14
İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ	14
TAŞIMA MODELLERİ	15
BELGELER	15
LOJİSTİK SATIN ALMA	15
DEPO ARAÇ VE MALZEMELERİ	16
GÜMRÜK	16
SİGORTA	17
TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ	17
BÜRO İŞLEMLERİ	17
HUKUK	17
MUHASEBE	18
GİRİŞİMCİLİK VE İŞLETME YÖNETİMİ	18
3. SEÇMELİ DERSLER	18

GİRİŞ

Lojistik eğitimi, sektörün eleman ihtiyacını karşılayacak düzeyde değildir. Ürün veya hizmetlerin hedef pazarlara daha ekonomik ve hızlı bir şekilde ulaştırılması lojistik faaliyetlerin özünü içermektedir. Siparişlerin alımından, mal bedellerinin tahsiline, gümrük ve transit geçiş evraklarının hazırlanmasından depolamaya ve tüm iş süreçlerinin hizmet ile entegrasyonuna kadar lojistik, çok geniş boyutlara ulaşmıştır.

Lojistik sektörü, küresel düzeyde hem sivil hem de askerî alanda sürekli ve dinamik bir gelişim içindedir. Hızla küreselleşen lojistik sektörü büyük yoğunluk kazanmaktadır.

Sürekli artan müşteri istek ve ihtiyaçları eleman talebini de artırmaktadır. Lojistik, son yıllarda ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır.

Öğretim programlarının ve modüllerin hazırlanmasının her aşamasında iş yaşamının iş gücüne dönük gereksinimlerinin tüm yönleriyle dikkate alınması amacıyla sektörel kuruluşlarla görüş alışverişi ve iş birliği gerçekleştirilmiştir.

Program geliştirme sürecinin her aşamasında Türkiye ve dünya ölçeğinde faaliyet gösteren lojistik firmaları, meslek kuruluşları temsilcileri, ticaret ve sanayi odaları, yerli/yabancı uzmanlar ve üniversiteler ile iş birliği yapılmıştır. Sözü edilen kurum ve kuruluşların eğitim sorumluları ve çeşitli meslek elemanları ile iletişim kurulmuş, bu kişilerin program çalışmalarına doğrudan katkıları sağlanmıştır. Sektör araştırması ve mesleki yeterliklerin belirlenmesi sonucunda Türkiye genelinde lojistik sektörünün ihtiyaçları ve programdan beklentileri tespit edilmiş, bu ihtiyaç ve beklentiler program çalışmalarının temelini oluşturmuştur.

Program ulaştırma hizmetleri alanı altında yer alan mesleklerde ulusal ve uluslararası düzeyde meslek elemanlarından beklenen yeterliklere ve standartlara uygun olarak hazırlanmıştır.

Ulaştırma Hizmetleri Alanı Çerçeve Öğretim Programı'nda;

1. Lojistik dalı yer almaktadır.

Ulaştırma hizmetleri alanı programı, teknolojik gelişmelere ve sektörün beklentilerindeki değişmelere paralel olarak güncellenebilmeye uygun bir yapıda tasarlanmıştır. Böylece tüm gelişme ve yenilikleri kısa sürede programa yansıtmak mümkün olabilecek ve mezunlar kazandıkları mesleki yeterlikler doğrultusunda istihdam edilebileceklerdir.

Ulaştırma Hizmetleri Alanı Öğretim Programı'nın bu yönüyle sektörün ve mesleki eğitim sisteminin gelişmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

SEKTÖR

Lojistik sektörü, insan ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla mal ve hizmet tedarikine yönelik planlama, organizasyon, satın alma, nakliye, depolama, gümrükleme, sigortalama ve yönetim faaliyetlerinin yürütülmesi için oluşturulmuş organizasyonun birimleri, kurum ve kuruluşların bütünü olarak tanımlanmaktadır.

Lojistik sektörü dünyada olağanüstü öneme sahip olan bir sektördür. Lojistik sektörü, gelişmiş ülkelerde gözde sektörlerin başında gelmektedir.

Ülkemizde işletmeler, kurumsallaşma yolunda hızla ilerledikçe ulaştırma hizmetleri alanına olan ihtiyaç daha da artmaya başlamıştır. Bu sebeple ulaştırma hizmetleri alanında yeterlik sahibi insanlara çok ihtiyaç duyulmaktadır. Hâlen başka dallardan, mesleklerden insanlar bu alandaki ihtiyaca yönelmeye devam etmektedir. Ancak doğru olan bu alanın içinde, temelden bu yeterliklere sahip insanlar yetiştirmektir.

Ulaştırma hizmetleri alanı ile ilişkili sektörel beklenti; bu çalışmalar için gereken altyapı organizasyonu ve eğitim-öğrenim kurumlarının oluşturulması, bu amaca dönük toplumsal yapılanmanın hayata geçirilmesidir. Sektör, ulaştırma hizmetleri alanında lojistik hizmetleri yapabilme yeterliği kazanmış, teknolojik ve mesleki gelişmeleri takip ederek kendini geliştirmiş bireylere ihtiyaç duymaktadır.

ÖĞRETİM PROGRAMI İLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR

SEKTÖR	ULAŞTIRMA VE TİCARET
ALAN	ULAŞTIRMA HİZMETLERİ
ALANIN TANIMI	Ulaştırma hizmetleri alanı altında yer alan lojistik dalının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.
ALANIN AMACI	Ulaştırma hizmetleri alanı altında yer alan mesleklerde sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli olan mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.
DAL PROGRAMLARI, TANIMLARI VE AMAÇLARI	1. LOJİSTİK Tanımı: Lojistik elemanının sahip olduğu, taşıma, depolama, gümrük ve diğer tedarik zinciri prosedür işlemlerini yapma yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır. Amacı: Ulaştırma hizmetleri alanında lojistik mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.
GİRİŞ KOŞULLARI	Öğrencilerin sağlık durumu, ulaştırma hizmetleri alanı altında yer alan mesleklerin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmalıdır.
İSTİHDAM ALANLARI	Ulaştırma hizmetleri alanından mezun olan öğrenciler, seçtikleri dal/meslekte kazandıkları yeterlikler doğrultusunda; 1. Lojistik işletmelerinde, 2. Fabrikalarda, 3. Gümrük işletmelerinde, 4. İthalat ve ihracat yapan firmalarda, 5. Liman işletmelerinde, 6. Depolar ve antrepolarında, 7. TCDD lojistik üslerinde, 8. Kendi açacakları iş yerlerinde çalışabilirler.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	1. Program, mesleki ve teknik eğitim alanında diplomaya götüren ortaöğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitim-öğretim kurumlarında uygulanmaktadır. 2. Programın uygulanabilmesi için ulaştırma hizmetleri alanı standart donanımları ve mesleklerin gerektirdiği ekipmanlar sağlanmalıdır.

EĞİTİMCİLER	1. Programın uygulanmasında gerektiğinde ulaştırma hizmetleri alanında sektör deneyimi olan usta öğretici, teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir. 2. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacaklardan atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgeye uygun olanlar görev almalıdır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'ne göre çeşitli ölçme araçları kullanılarak öğrencilerin değerlendirilmesi esastır. Buna göre; 1. Dersin altındaki modüllerin işleniş sırasında kazandığı (bilgi, beceri ve tavırlar) yeterlikler, ölçme değerlendirme ölçütlerine göre değerlendirilir. Okulda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilerek öğrencilerin dersteki başarısı belirlenir.
YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER	Program; geniş tabanlı ve modüler yapıda düzenlendiğinden, Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği çerçevesinde yatay ve dikey geçişlere olanak sağlar. 1. Alan/dalda sertifika, belge ve diplomaya götüren tüm programlar ve dallar arasında geçiş yapılabilir. 2. Diploma almaya hak kazanan öğrenci, ulaştırma hizmetleri alanının devamı niteliğindeki programların veya bu alana en yakın programların uygulandığı yüksek öğretim programlarına devam edebilir.
BELGELENDİRME	1. Mezun olan öğrenciye alanda/dalda diploma verilir. 2. Öğrencinin seçtiği dal ile ilgili aldığı tüm dersler ve modüller diploma ekinde belirtilir. 3. Öğrenciye, programdan ayrıldığında veya mezun olduğunda, kazandığı yeterlikleri gösteren ve bir yaygın mesleki ve teknik eğitim programı ile aynı yeterlikleri kazanan kişilere eş değer belge verilir. 4. Öğrencinin kazandığı mesleki yeterlikler sertifikaya yönelik belgelendirmelerde değerlendirilir.
EĞİTİM SÜRESİ	1. Alan programının toplam eğitim süresi, 9. sınıftan sonra 3 öğretim yılı olarak planlanmıştır. 2. Eğitim süresinin okul, işletme ve bireysel öğrenme için ayrılmış dağılımı, ulaştırma hizmetleri alanı haftalık ders çizelgesi, dersler ve modüller ile ilgili açıklamalarda belirtildiği gibi uygulanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Modüler öğretime yönelik ağırlıklı olarak bireysel öğrenmeyi destekleyici yöntem ve teknikler uygulanır. 1. Öğretmenler öğrencilere rehberlik eder. 2. Öğrenciler kendi kendine öğrenmeye teşvik edilir. 3. Öğrencilerin aktif olması sağlanır. 4. Öğrenciler araştırmaya yönlendirilir. 5. Öğrenciler kendi kendilerini değerlendirebilir. 6. Öğrencilere yeterli kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanır.
İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR	Öğrenciler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetleri, istihdam olanakları ve planlama konularında çevredeki üniversiteler, sivil toplum örgütleri, lojistik sektöründe yer alan firmalar ve meslek elemanları ile iş birliği yapılarak yönlendirilir.
ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	Programın sonunda seçtiği dala/mesleğe yönelik olarak öğrenci; 1. Genel kültüre yönelik bilgi ve becerileri kazanacaktır. 2. Ulusal ve uluslar arası işgücünden beklenen temel yeterlikleri kazanacaktır. 3. Alanın altında yer alan dala ait temel yeterlikle sahip olacaktır. 4. Dalın/mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanacaktır. 5. Dalın/mesleğin gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanacaktır.
EĞİTİM ÖĞRETİM FAALİYETLERİ	1. Haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve bu derslerin altındaki modüllerin içeriğindeki eğitim-öğretim uygulamaları yapılır. 2. Kazandırılacak yeterliklerin özelliklerine göre sektör ile iş birliği yapılarak iş başında eğitim faaliyetleri gerçekleştirilir. 3. Sektörde oluşan değişim ve gelişimlerin incelenmesi amacıyla gezi, gözlem ve inceleme çalışmaları yapılabilir.

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
ANADOLU MESLEK PROGRAMI
ULAŞTIRMA HİZMETLERİ ALANI
(LOJİSTİK DALI)
HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

DERS KATEGORİLERİ		DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER		TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI(*)	5	5	5	5
		DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	2	2	2
		TARİH	2	2	2	-
		T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	-	2
		COĞRAFYA	2	2	-	-
		MATEMATİK	6	5	-	-
		FİZİK	2	2	-	-
		KİMYA	2	2	-	-
		BİYOLOJİ	2	2	-	-
		FELSEFE	-	2	2	-
		YABANCI DİL	5	2	2	2
		BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	2	2	-
		GÖRSEL SANATLAR / MÜZİK	2	-	-	-
		SAĞLIK BİLGİSİ VE TRAFİK KÜLTÜRÜ	1	-	-	-
TOPLAM			33	28	15	11
ALAN / DAL DERSLERİ	ALAN ORTAK DERSLERİ	MESLEKİ GELİŞİM	2	-	-	-
		DAĞITIM	-	2	-	-
		DEPO YÖNETİMİ(*)	-	3	-	-
		BİLGİSAYARDA OFİS PROGRAMLARI	-	3	-	-
		BİLGİSAYARDA KLAVYE KULLANIMI	-	3	-	-
		TEMEL LOJİSTİK	-	3	-	-
	DAL DERSLERİ	İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ(*)	-	-	15	24
		TAŞIMA MODELLERİ(*)				
		BELGELER				
		LOJİSTİK SATIN ALMA				
		DEPO ARAÇ VE MALZEMELERİ				
		GÜMRÜK				
		SİGORTA				
		TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ				
BÜRO İŞLEMLERİ						
HUKUK						
MUHASEBE						
GİRİŞİMCİLİK VE İŞLETME YÖNETİMİ						
ALAN/DAL DERSLERİ TOPLAM			2	14	15	24
SEÇMELİ DERS SAATİ TOPLAMI			3	1	10	4
REHBERLİK VE YÖNLENDİRME			1	1	-	1
TOPLAM DERS SAATİ			39	44	40	40

(*) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği uyarınca yılsonu başarı puanı ile başarılı sayılmayacak derslerdir.

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
ANADOLU TEKNİK PROGRAMI
ULAŞTIRMA HİZMETLERİ ALANI
(LOJİSTİK DALI)
HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

DERS KATEGORİLERİ		DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER		TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI(*)	5	5	5	5
		DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	2	2	2
		TARİH	2	2	2	-
		T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	-	2
		COĞRAFYA	2	2	-	-
		MATEMATİK	6	6	6	6
		FİZİK	2	2	4	4
		KİMYA	2	2	4	4
		BİYOLOJİ	2	2	-	-
		FELSEFE	-	2	2	-
		YABANCI DİL	5	2	2	2
		BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	2	2	-
		GÖRSEL SANATLAR / MÜZİK	2	-	-	-
		SAĞLIK BİLGİSİ VE TRAFİK KÜLTÜRÜ	1	-	-	-
TOPLAM			33	29	29	25
ALAN / DAL DERSLERİ	ALAN ORTAK DERSLERİ	MESLEKİ GELİŞİM	2	-	-	-
		DAĞITIM	-	2	-	-
		DEPO YÖNETİMİ(*)	-	3	-	-
		BİLGİSAYARDA OFİS PROGRAMLARI	-	3	-	-
		BİLGİSAYARDA KLAVYE KULLANIMI	-	3	-	-
		TEMEL LOJİSTİK	-	3	-	-
	DAL DERSLERİ	TAŞIMA MODELLERİ(*)				
		BELGELER				
		LOJİSTİK SATIN ALMA				
		DEPO ARAÇ VE MALZEMELERİ				
		GÜMRÜK (*)				
		SİGORTA	-	-	15	16
		TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ				
		BÜRO İŞLEMLERİ				
HUKUK						
MUHASEBE						
GİRİŞİMCİLİK VE İŞLETME YÖNETİMİ						
ALAN/DAL DERSLERİ TOPLAM			2	14	15	16
SEÇMELİ DERS SAATİ TOPLAMI			3	2	2	4
REHBERLİK VE YÖNLENDİRME			1	1	-	1
TOPLAM DERS SAATİ			39	46	46	46

(*) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği uyarınca yılsonu başarı puanı ile başarılı sayılmayacak derslerdir.

PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Çerçeve öğretim programı ile öğrencilere, alan/dallar ile ilgili temel bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra; öğrencinin yeniliğe, değişime uyum sağlayabilen, çevresindeki insanlarla sağlıklı iletişim kurabilen, hedeflerini belirleyip bunlara ulaşmak için girişimlerde bulunabilen, yaratıcı, eleştiriye açık ve mesleki yeterliklere sahip bireyler olarak yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Program 4 yıl olarak tasarlanmıştır. Programın temel yapısı oluşturulurken 9. sınıfta ortak dersler, 10. sınıfta ortak dersler ile alan ortak dersleri, 11 ve 12. sınıflarda ise ortak dersler, dallara özel derslerin okutulması planlanmıştır. Bu derslerin içerikleri belirlenirken ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen temel yeterlikler, sektör araştırmaları ve mesleki yeterlikler dikkate alınmıştır.

Alanda yer alan tüm dallara yönelik ortak yeterlikleri kazandıran dersler ağırlıklı olarak 10. ve 11. sınıfta verilmektedir. 12. sınıfta diplomaya götüren dala ait yeterlikleri içeren dersler yer almaktadır.

Öğrenci 10. sınıfta alanda eğitim-öğretime başlar. 10. sınıfın sonunda ise bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar, okulun donanımı, öğretmen ve fiziki kapasitesi ile öğrencilerin mesleki yeterlikleri de dikkate alınarak dal seçimi yapılır. Öğrencilerin alan ve dal seçimlerinde bölgesel istihdam olanakları dikkate alınır.

Alan ortak derslerine ait modüllerin tamamı aynen uygulanır. 11 ve 12. sınıflarda dalın seçmeli meslek dersleri ve modüllerin seçimi koordinatör öğretmen, zümre öğretmenleri ve sektörde bulunan meslek elemanları ile iş birliği içinde; birbirine temel teşkil eden modüllerin öncelik sırası, okul koşulları, yerel ve bölgesel sektörün ihtiyaçları dikkate alınarak yapılır. Çerçeve öğretim programları, haftalık ders çizelgeleri, dersler ve modüllerin içerikleri ile ilgili bilgiler ders bilgi formları ve modül bilgi sayfalarında verilmiştir.

Her okul sektör beklentilerini, değişen koşulları ve mesleklerin gelişimini programa yansıtabilir. Gerektiğinde 11 ve 12. sınıfta zorunlu dal derslerinin dışındaki mesleğe özgü derslere ait modüller ve modül içerikleri değiştirilip geliştirilebilir. Bu değişiklikler, koordinatör öğretmen, zümre öğretmenleri ve sektörden meslek elemanları ile iş birliği içinde yapılır. Yapılan değişiklikler, okulun bağlı bulunduğu ilgili öğretim dairesine gönderilir ve bakanlıkça uygun bulunan değişiklikler uygulanır.

Haftalık ders çizelgelerinde; ortak dersler ve alan/dal dersleri belirtilmiştir. Alan/dal dersleri modüllerden oluşmaktadır. Bu derslerdeki her modülün içeriğini öğrencilere kazandırmak için tasarlanan toplam öğrenme süresi 40 saat olarak planlanmıştır. Bu süre; öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin kendi kendine çalışacağı süreleri kapsamaktadır. Örneğin 40/32 olarak belirlenmiş bir modülün; 32 saati öğretmen rehberliğinde çalışılacak süreyi, kalan 8 saat ise öğrencinin kendi kendine bağımsız olarak çalışacağı süreyi göstermektedir.

Haftalık ders çizelgesinde haftalık ders saati belirlenmemiş derslerin sürelerinin belirlenmesinde; dersler altında yer alan modüllerin toplam süresi dikkate alınır.

PROGRAMDA YER ALAN DERSLER

1. ORTAK DERSLER

Talim ve Terbiye Kurulunun belirlemiş olduğu dersler, ders saatleri ve programlar uygulanır.

2. ALAN/DAL DERSLERİ

Ulaştırma hizmetleri alanında yer alan meslekler/dallar için temel bilgi ve becerileri kapsayan ders grubunu oluşturur. Alan ve dalların özelliklerine göre, öncelikle 10. ve 11. sınıflar olmak üzere, üç yıla yayılarak programa yerleştirilmiştir.

Alan/dal dersleri içinde (*) ile belirtilen dersler alan ve dalların zorunlu dersleridir. Bu dersler Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'nin 33. maddesi uyarınca yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmayacak derslerdir.

Ulaştırma hizmetleri alanında yer alan dallar/meslekler için alınması zorunlu olan dersler tabloda verilmiştir.

DALLAR	BAŞARILMASI ZORUNLU DERSLER	
	MESLEK LİSESİ VE ANADOLU MESLEK LİSESİ	STAJ UYGULAMASI YAPAN ANADOLU MESLEK LİSELERİ
Lojistik Dalı	Depo Yönetimi	Depo Yönetimi
	Taşıma Modelleri	Taşıma Modelleri
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Gümrük

ALAN ORTAK DERSLERİ

Ulaştırma hizmetleri alanının alan ve tüm dalları ile ilgili ortak yeterlikleri ve mesleki yeterlikleri kazandırmayı amaçlayan derslerdir.

MESLEKİ GELİŞİM

Öğrencinin yaşam boyu kullanabileceği ve mesleki gelişmesine yararlı olabilecek; iyi ilişkiler kurabilme, öğrenmeyi öğrenme, bilgiye ulaşma, girişimcilik ve iş fikirleri üretme, işe uyum sağlama, kendini geliştirme ve problem çözme gibi bilgi ve becerilerin verildiği

Mesleki Gelişim Dersi;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 12.03.2014 tarih ve 12 sayılı kararı ile 2014-2015 Öğretim yılından itibaren 9. Sınıflarda uygulanacaktır.

- Söz konusu karar ile 2015-2016 öğretim yılına mahsus olmak üzere, Teknik Lise, Anadolu Teknik lisesi, Meslek Lisesi ve Anadolu Meslek Liselerinin (Anadolu Sağlık Meslek Liseleri Hariç) 11'inci sınıflarında alan ortak dersleri arasında haftada 2 ders saati süreli okutulacaktır.

- Bu derste; Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 04.09.2014 tarih ve 82 sayılı kararı ile de 2014-2015 yılından itibaren 02.06.2014 tarihli ve 51 sayılı kararıyla kabul edilen çerçeve öğretim programlarında yer alan Mesleki Gelişim Dersi Öğretim Programı uygulanacaktır.

Tüm alanlara ait Mesleki Gelişim Dersi Öğretim Programı, Ders Bilgi Formları ve kurul kararlarına megep.meb.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Problem Çözme	40/8	Kendini geliştirerek karşılaştığı problemleri çözmek

DAĞITIM

Dağıtım planlaması, dağıtım süreci, dağıtım maliyetleri ve fiyatlandırma ile ilgili bilgi ve becerilerin verildiği derstir. Bu derste öğrenciye dağıtım planlaması yapma, dağıtım sürecini uygulama, dağıtım maliyetlerini tespit etme ve fiyatlandırma yapma yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Dağıtım Planlanması	40/32	Dağıtım planlaması yapmak
Dağıtım Süreci	40/32	Dağıtım sürecini uygulamak
Dağıtım Maliyetleri ve Fiyatlandırma	40/32	Dağıtım maliyetlerini tanımak ve fiyatlandırma yapmak

DEPO YÖNETİMİ

Depoculuk, depo tasarımı ve depo iş süreçleri ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye depo türlerini ve araçlarını tanıma, depo tasarımı yapma, depo iş süreçlerini uygulama, stok takibi ve yönetimi yapma yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Depo İşlemleri	40/32	Depo işlemlerini yapmak
Depo Tasarımı	40/32	Depo tasarım işlemlerini yapmak
Barkodlama	40/32	Barkodlama işlemlerini yapmak
Stok Yönetimi	40/24	Stok takibi ve stok yönetimi İşlemlerini yapmak

BİLGİSAYARDA OFİS PROGRAMLARI

Bilgisayar ortamında kelime işlem, elektronik tablo ve sunu yaratma yazılım programları ve internet ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; bilgisayar ofis programlarını kullanarak her türlü bilgiye ulaşma ve iş yerlerinde kullanılan ofis dosyaları oluşturma yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Kelime İşlemci	40/32	Bilgisayarda metin dosyası oluşturmak
Elektronik Tablo	40/24	Bilgisayarda matematiksel ve mantıksal dosya oluşturmak
Sunu	40/24	Sunu oluşturmak
Bilgisayarla İletişim	40/16	İnternet üzerinden bilgiye ulaşmak

BİLGİSAYARDA KLAVYE KULLANIMI

Bilgisayarda F klavye ile on parmak yazı yazma, biçimleme standartları, kâğıt ve zarf çeşitleri ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye bilgisayarda F klavyeyi kullanarak on parmakla yazı yazma ve standartlara uygun biçimleme yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
F Klavye 1	40/24	Bilgisayarda yazı yazmak
F Klavye 2	40/24	
Yazı Biçimleme	40/32	Bilgisayarda resmî yazı hazırlamak

TEMEL LOJİSTİK

Lojistik terminolojisi, üretim yönetimi, tedarik zinciri ve lojistik ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye lojistik yönetimi hakkında araştırma yapma ve tedarik zinciri yönetim sürecini gerçekleştirme yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Lojistik Yönetimi	40/32	Lojistik yönetimi hakkında araştırma yapmak
Tedarik Zinciri Yönetimi	40/32	Tedarik zinciri yönetim sürecini gerçekleştirmek

DAL DERSLERİ

Ulaştırma hizmetleri alanında yer alan dallara özel ve mesleği destekleyici yeterlikleri kazandıracak dal dersleri, ağırlıkla son sınıflarda yer alan, iş başında veya işletmelerde uygulanması öngörülen derslerdir.

“Çerçeve Öğretim Programı Haftalık Ders Çizelgesi”nden dalın özelliğine uygun dersler, okul türüne ve okutulacağı yıla göre seçilir. Dallarda diplomaya götürecek derslerin belirlenmesinde dalı destekleyici diğer derslerden de seçim yapılarak program oluşturulur.

Seçilen derslerin içeriği ise çevredeki meslek elemanlarının, okuldaki koordinatör öğretmenlerin ve alan öğretmenlerinin kararı ile bölgesel düzeyde mesleğin yeterliklerini ve sektörün ihtiyaçlarını karşılayan modüllerden seçilerek oluşturulur. Seçilen derslerin ders saatleri, derslerin altındaki modüllerin süresine ve içeriğine göre belirlenir.

Teknik liselerde, meslek liselerine oranla dört yıl boyunca daha fazla akademik yeterliklerin kazandırılmasından dolayı dal derslerindeki modüllerin seçiminde ve uygulanmasında öğrencilerin bu akademik becerilerini kullanabileceği modüllere ve uygulamalara ağırlık verilebilir.

İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ

Her okul, işletmelerde beceri eğitimi dersinin içeriğini, ağırlıklı olarak dala ait modüller olmak üzere bölgesel özellikler dikkate alınarak sektörün beklentilerini yansıtabilecek modüllerden sektör temsilcileri, okuldaki koordinatör öğretmenler ve alan öğretmenlerinin kararı ile oluşturur. Ancak bölgesel özellikler ve sektör beklentilerini yansıtabilecek modüllere ihtiyaç duyulması hâlinde yeni modül içerikleri hazırlanabilir. Hazırlanan yeni modül, İl İstihdam ve Meslek Eğitim Kurulu onayı ile uygulamaya konulur ve bir örneği okulun bağlı bulunduğu ilgili öğretim dairesine gönderilir.

İşletmelerde Beceri Eğitimi Dersi Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılır. İşletmelerde beceri eğitimi yapılmayan okul türlerinde öğrenciler, ilgili mevzuat doğrultusunda staj yaparlar.

TAŞIMA MODELLERİ

Kara yolu, deniz yolu, demir yolu, hava yolu, tehlikeli madde taşımacılığı ve kombine taşımacılık ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; kara yolu, deniz yolu, demir yolu, hava yolu taşımacılığı, kombine taşımacılık ve tehlikeli madde taşımacılığı işlemlerini yapma yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Kara Yolu Taşımacılığı	40/24	Kara yolu taşımacılığı ile ilgili işlemleri yapmak
Deniz Yolu Taşımacılığı	40/24	Deniz yolu taşımacılığı ile ilgili işlemleri yapmak
Hava Yolu Taşımacılığı	40/24	Hava yolu taşımacılığı ile ilgili işlemleri yapmak
Demir Yolu Taşımacılığı	40/24	Demir yolu taşımacılığı ile ilgili işlemleri yapmak
Kombine Taşımacılık	40/24	Kombine taşımacılık ile ilgili işlemleri yapmak
Tehlikeli Madde Taşımacılığı	40/24	Tehlikeli madde taşımacılığı ile ilgili işlemleri yapmak

BELGELER

Ticari belgeler, yükleme belgeleri, sevk (taşıma) belgeleri, dolaşım ve menşei belgeleri, diğer belgeler ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; ticari belgeler, yükleme belgeleri, sevk (taşıma) belgeleri, dolaşım ve menşei belgeleri ve diğer belgeleri tanıma ve düzenleme yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Ticari Belgeler	40/24	Ticari belgeleri tanımak ve düzenlemek
Yükleme Belgeleri	40/16	Yükleme belgelerini tanımak ve düzenlemek
Sevk (Taşıma) Belgeleri	40/24	Taşıma (sevk) belgelerini tanımak ve düzenlemek
Dolaşım ve Menşe Belgeleri	40/24	Dolaşım ve menşe belgelerini tanımak ve temin etmek
Diğer Belgeler	40/24	Diğer belgeleri tanımak ve düzenlemek

LOJİSTİK SATIN ALMA

Satın alma ve satın alma yönetimi ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye satın alma yönetimini tanıma ve satın alma sürecini uygulama yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Satın Alma Yönetimi	40/24	Satın alma yönetimini gerçekleştirmek
Satın Alma Teknikleri	40/24	Satın alma tekniklerini uygulamak

DEPO ARAÇ VE MALZEMELERİ

Ambalajlama malzemeleri, palet, konteyner, forklift, transpalet, vinç, el terminali ve depo yazılımları ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye ambalajlama malzemeleri, paletler ve konteynerleri tanıma ve kullanma; forklift, transpalet ve vinç tanıma ve kullanma; el terminalini ve yazılımları tanıma ve kullanma yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Ambalajlama Malzemeleri	40/24	Ambalajlama malzemelerini tanımak ve kullanmak
Paletler ve Konteynerler	40/24	Palet ve konteynerleri tanımak ve kullanmak
Forkliftler, Transpaletler ve Vinçler	40/24	Forklift, transpalet ve vinç gibi ekipmanları tanımak ve kullanımları ile ilgili bilgi edinmek
El Terminali ve Depo Yazılımları	40/24	El terminali ve depo yazılımlarını tanımak

GÜMRÜK

Gümrük mevzuatı, gümrük işlemleri, kaçakçılıkla mücadele, taşıma ile ilgili diğer gümrük işlemleri ve antrepo ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; gümrük yasa ve rejimlerini tanıma, araca ve eşyaya yönelik gümrük işlemlerini uygulama; kaçakçılık, usulsüzlük ve cezalarını tanıma ve bunlarla mücadele etme; tır karnesi ve ata karnesini düzenleme, antrepo ve serbest bölge işlemlerini yapma yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Gümrük Mevzuatı	40/24	Gümrük yasa ve rejimlerini tanımak ve uymak
Gümrük İşlemleri	40/24	Araca ve eşyaya yönelik gümrük işlemlerini uygulamak
Taşıma ile İlgili Gümrük İşlemleri	40/24	TIR karnesi ve ATA karnesini düzenlemek
Kaçakçılıkla Mücadele	40/24	Kaçakçılık, usulsüzlük ve cezalarını tanımak ve bunlarla mücadele etmek
Antrepo	40/24	Antrepo ve serbest bölge işlemlerini yapmak

SİGORTA

Sigorta ve risk, sigorta çeşitleri, sigorta süreçleri ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; sigorta ve risk kavramlarını kavrama, sigorta sözleşmesi ve çeşitlerini tanıma, sigorta hasar sürecini uygulama yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Risk	40/24	Risk çeşitlerini tanıyarak risk yönetimi yapmak
Sigorta Çeşitleri	40/32	Sigorta çeşitlerini tanımak ve sigorta sözleşmesini yapmak
Sigorta Hasar Süreçleri	40/24	Lojistikte sigorta hasar sürecini uygulamak

TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ

Toplam kalite ve müşteri memnuniyeti ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye, lojistikte toplam kaliteyi ve CRM uygulamalarını tanıma yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Toplam Kalite	40/32	Lojistikte toplam kaliteyi araştırmak
Müşteri Memnuniyeti (CRM)	40/32	Müşteri memnuniyetini (CRM) sağlamak

BÜRO İŞLEMLERİ

Büroda belge akışı, kişisel bakım, problem çözme ve büro düzenleme ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; kişisel bakım yapma, belge akışını takip etme, büroda problem çözme ve büroyu düzenleme yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Kişisel Bakım	40/8	Kişisel bakım yapmak
Belge Akışı	40/16	Belge akışını izlemek
Büro Düzenleme	40/16	Büroyu çalışmaya uygun hâle getirmek
Problem Çözme	40/8	Problem çözmek

HUKUK

Borçlar Hukuku, Ticaret Hukuku ve vergi ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye; Borçlar Hukuku'nu, vergi işlemlerini, Ticaret Hukuku'nu kavrama yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan yeterlikler
Borçlar Hukuku	40/32	Borçlar Hukuku'nu kavramak
Vergi	40/24	Vergi işlemlerini kavramak
Ticaret Hukuku	40/32	Ticaret Hukuku'nu kavramak

MUHASEBE

Temel muhasebe uygulamaları ve mali tablolar ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye işletme defteri tutma, bilanço düzenleme, varlık ve kaynak hesaplarını kaydetme yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
İşletme Defteri	40/24	İşletme defteri tutmak
Bilanço	40/24	Bilanço düzenlemek
Varlık Hesapları	40/32	Varlık hesaplarını kaydetmek
Kaynak Hesapları	40/32	Kaynak hesaplarını kaydetmek

GİRİŞİMCİLİK VE İŞLETME YÖNETİMİ

Ekonomik gelişmeler ve faaliyet alanları ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye, ekonomik gelişmeleri takip etme, faaliyet alanını seçme ve iş yeri açma fikri geliştirme yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.

Dersin Modülleri	Süre	Kazandırılan Yeterlikler
Piyasaları İzlemek	40/24	Ekonomik gelişmeleri izlemek
Faaliyet Alanı	40/24	Faaliyet alanlarını araştırmak
İş Yeri Açmak	40/24	İş yeri açmak

3. SEÇMELİ DERSLER

Seçmeli dersler, Talim ve Terbiye Kurulunun Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan kararları ve Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Dağıtım Çizelge ekinde belirtilen açıklamalar doğrultusunda; seçmeli genel bilgi, alan/dal ya da diğer alan/dalların derslerinden seçilebilir.

Alınabilecek seçmeli dersler; sektör ihtiyaçları dikkate alınarak zümre öğretmenleri, koordinatör öğretmenler ve öğrenci talepleri doğrultusunda alanın ve dalların özelliklerine göre okul yönetiminin belirler.

Seçmeli derslerin seçiminde, varsa o derse ait diğer programlar sıra takip eder ve önceden alınması gereken dersler göz önünde bulundurulur.

Seçmeli derslerin haftalık ders çizelgesinde belirtilen haftalık ders saati kadar alınması zorunludur.